

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2014, č. j. 2216/14/5000-14502-706053, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 18. 11. 2014, č. j. 59 Af 36/2014 – 56,

t a k t o :

- I. Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á.**
- II. Návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, jímž byla zamítnuta její žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj, Územní pracoviště v Jilemnici, ze dne 13. 8. 2013, a odvolací řízení bylo zastaveno, neboť odvolání bylo podáno po lhůtě stanovené v § 109 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu. Krajský soud nevyhověl návrhům žalobkyně z důvodu nesplnění podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků, neboť údaje poskytnuté žalobkyní v prohlášení nebyly úplné a neposkytovaly tak ucelený přehled o její majetkové a sociální situaci.

V kasační stížnosti žalobkyně navrhla, aby bylo napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, zrušeno. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud se předně zabýval žádostí žalobkyně o osvobození od soudních poplatků. Připomněl, že v souladu s § 4 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, je s podáním návrhu na přiznání

odkladného účinku i s podáním kasační stížnosti spojen vznik poplatkové povinnosti. Žalobkyně přitom není od dané povinnosti osvobozena *ex lege*, tedy z některého z důvodů výslovně uvedených v § 11 zákona o soudních poplatcích.

V dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu nebyla jednotně posuzována otázka, zda má být po stěžovateli požadováno zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost podanou proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků či usnesení krajského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě poté, co usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků nabylo právní moci a žalobce následně ani přes opakovanou výzvu soudní poplatek nezaplatil. V rámci řízení o kasační stížnosti vedeného pod sp. zn. 1 As 196/2014 byla otázka, zda je nutné trvat na splnění poplatkové povinnosti v případě, kdy stěžovatel napadá kasační stížností usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, předložena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu v souladu s § 17 odst. 1 s. ř. s. Teprve na základě rozhodnutí rozšířeného senátu je tak možné posoudit, zda je povinností žalobkyně v nyní projednávané věci zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost i za návrh na přiznání odkladného účinku, a zda je tudíž nutno o její žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhodovat.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval návrhem žalobkyně na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. V souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32, tak učinil bez toho, že byl soudní poplatek spojený s tímto návrhem uhrazen, přičemž připomíná, že o povinnosti žalobkyně uhradit tento soudní poplatek bude rozhodnuto po právní moci rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci sp. zn. 1 As 196/2014.

Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 4. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Žalobkyně svůj návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neodůvodnila a soudu tak nenabídla žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohl naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku zvážit. Nejvyšší správní soud však především považuje za podstatné, že by v projednávané věci neměl odklad účinku usnesení, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, žádný smysl. Účelem rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je oddálit nastoupení nepříznivých důsledků napadeného rozhodnutí ve vztahu ke stěžovateli a to do právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti. Ve shora popsané situaci však v důsledku samotného rozhodnutí krajského soudu žalobkyni žádná újma nehrozí, přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by v jejím případě patrně nedošlo k žádné změně. Nejvyšší správní soud proto návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti zamítl.

pokračování

Nejvyšší správní soud konečně posuzoval otázku, zda jsou u žalobkyně splněny podmínky pro ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud předně poznamenal, že usnesením krajského soudu, které bylo kasační stížností napadeno, byla zamítnuta žádost žalobkyně o ustanovení zástupce pro řízení před krajským soudem, v němž není zastoupení advokátem povinné. Vzhledem k tomu, že přezkum tohoto usnesení Nejvyšším správním soudem je v podstatě stále prováděn v rámci řízení vedeného u krajského soudu, není nedostatek právního zastoupení důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh usnesením ustanovit zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovémto případě stát.

Pro ustanovení zástupce v řízení tedy zákon vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek; jednak nedostatek prostředků, který by odůvodňoval osvobození od soudních poplatků, jednak též nezbytnou potřebu takového rozhodnutí k ochraně práv účastníka. Nejvyšší správní soud má za to, že v projednávané věci především druhá podmínka pro ustanovení zástupce není splněna. Nejvyšší správní soud totiž zjistil, že kasační stížnost má v rámci daných možností požadované náležitosti a žalobkyně v ní dostatečně srozumitelně vysvětlila, proč považuje rozhodnutí krajského soudu za nezákonné a z jakých skutkových i právních důvodů tak dovozuje. Nejvyššímu správnímu soudu nic nebrání, aby o takto formulované kasační stížnosti věcně rozhodl, přičemž nepředpokládá žádné další procesní úkony v řízení, při nichž by mohla žalobkyně v důsledku své neznalosti práva utrpět nějakou újmu. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti bez dalšího zamítl. Z důvodu procesní ekonomie se pak již nezabýval otázkou splnění druhé podmínky stanovené zákonem, neboť odpověď na ni by už na toto rozhodnutí nemohla mít žádný vliv.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 29. ledna 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu